

ГЛАВЕН ПРОКУРОР
НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

София, 22 януари 1998 г.

№ 232

Образува КД № 3/58
докладчик г.и. Евангелин
Димитров с молба за
приказ на издателите
на добросъвестност и
некакви са 3.02.1998

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ИСКАНЕ

23.01.98

от Главния прокурор на Република България

за обявяване противоконституционност на чл.26, ал.5 от Закона
за народното здраве и задължително тълкуване на чл.47, ал.2
и чл.52, ал.1 от Конституцията на Република България

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С разпоредбата на чл.26, ал.5 от Закона за народното здраве
/ЗНЗ/ се оправомощава министъра на здравеопазването да издаде наредба
за условията, редът и тарифата за заплащане на медицинската помощ по
избор.

Посочената разпоредба противоречи на чл.52 ал.2 от
Конституцията на РБ, според която здравеопазването на гражданите се
финансира от държавния бюджет, от работодателите, от лични и колективни
осигурителни вноски и от други източници при условия и по ред, определени
със закон. Заплащането на медицинската помощ по избор на пациента е
един от източниците за финансиране на здравеопазването. В подкрепа на
това се явява и разпоредбата на § 8 от Допълнителните разпоредби на ЗНЗ.

Противоречието се изразява в това, че регламентирането на реда и условията за финансиране на здравеопазването може да стане само със закон, а не с подзаконов нормативен акт. Липсва конституционен текст, който да предвижда делегиране на правомощия от законодателя на друг орган.

По тези съображения считаме разпоредбата на чл.26, ал.5 от ЗНЗ за противоконституционна.

На основание чл.150 ал.1 във връзка с чл.149 ал.1, т.1 от Конституцията на РБ, моля да дадете задължително тълкуване на чл.52 ал.1 и 2 от Конституцията относно възможността да се въведе платена медицинска помощ без да е осъществено правото на здравно осигуряване на гражданите, гарантиращо им достъпна медицинска помощ. Правото на достъпна медицинска помощ, съгласно чл.52 ал.1 от Конституцията на РБ се обуславя от въвеждане на здравно осигурителна система на гражданите, като вид обществено осигуряване. Касае се за неотменимото право на гражданите, съгласно чл.57 ал.1 от Конституцията. Следователно законодателя с актовете си не може да отменява или да ограничава това право. С установяването на условия и ред за заплащане на медицинската помощ преди да е уредено здравното осигуряване, се накърнява посоченото основно право на гражданите. Конституционния съд в своите решения последователно е поддържал принципа, че основните права на гражданите, уредени в глава втора от Конституцията, могат да бъдат ограничавани само за да се защитят други конституционни права и интереси и само на основанията, предвидени в Конституцията. Ограничаването на тези права на други основания, е недопустимо.

Правото на достъпна медицинска помощ на гражданите чрез обществено осигуряване е уредено и в чл.9 и чл.12 б."г" на ратифицираната от Република България Международна харта за правата на човека. Съгласно чл.5, т.2 от Хартата не се допуска никакво ограничаване на основните права на човека.

В чл.47 ал.2 от Конституцията е уредена закрилата на жената майка от държавата, включително и чрез оказване на безплатна медицинска помощ. Изразявам становище, че този текст е специален по отношение разпоредбата на чл.52 ал.1 от Конституцията, което означава, че акушерската помощ във всички случаи е безусловно безплатна. Това налага да се даде тълкуване на израза "акушерска помощ" за да се предотврати възможността в някои случаи тази специфична медицинска помощ да се заплаща. От разпоредбата на чл.26 ал.2 и 5 от ЗНЗ може да се направи извода, че акушерската помощ може да бъде и платена, в случаите на избор от пациента.

В тази връзка е необходимо и тълкуване относно обема на акушерската помощ и по-точно дали в същата се включват профилактика и лечение на бременната жена, предродовата, родовата и следродовата медицинска помощ, както и тази при аборт.

Предвид изложеното и на основание чл.150 ал.1 от Конституцията на Република България, моля да упражните правомощието си по чл.149 ал.1, т.1 и 2 от Конституцията, като установите и обявите за противоконституционен чл.26 ал.5 от Закона за народното здраве и дадете задължително тълкуване на чл.47 ал.2 и чл.52 ал.1 от Конституцията на Република България.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

ВП